

Imagina una illa amb gats.

De domesticats, de panxacontents, de carrer, que una mica es passegen ara a casa de l'un, ara a casa de l'altre, i que no s'amanseixen fàcilment, però ja els agrada deixar-se amanyagar de tant en tant. I també hi ha els que sempre venen quan els crides, els que a la nit s'escapen a fer el funàmbul per les teulades, i d'altres que, en canvi, tornen per arraulir-se't al costat.

No es veien gossos, a l'illa, o vaja, tan pocs que res, pots comptar. Sí que són útils, però és veritat que s'hi ha de ser. Te n'has de cuidar, passejar-los,

ensinistrar-los. Són dòcils i simpàtics, i tant que sí, i no hi tinc res en contra, però jo soc un home de gats. Me n'agrada la independència, i el menfotisme, també. En aquella època, m'agradava sobretot la idea que venien a veure'm quan ells volien, d'igual a igual, no pas per fidelitat, o costum, o perquè no sabien on anar. I a la nostra illa teníem gats, molts de gats.

I llavors van desaparèixer, sense que ens n'adonésim gaire, d'altra banda... És el problema dels gats, que són tan lliures que vam trigar a notar la seva absència, o que de mica en mica cada vegada n'hi havia menys. I a sobre alguns s'assemblen, i segur que en vam confondre uns quants. Però passat un temps vam començar a gratar-nos la closca.

El ros, de seguida em vaig adonar que no tornava. Era un gat de nit, o més aviat un gat d'anar a dormir, dels que t'escalfen el llit. I el llit fred és una cosa que es nota de seguida.

El vaig estar buscant, el ros. El volia cridar, però no sabia com es deia. Per a mi el seu nom era

el soroll dels finestrons que es tanquen: la fusta que peta i el grinyolar dels golfos rovellats. I venia sempre, cada vespre.

Vaig preguntar a la veïna. Tampoc trobava els seus gorrers, ella. N'acostumava a acollir tres que li grataven la porta quan cuinava, atrets per les olors, i que li pidolaven les resquícies. Amb aquells aires de rodamon que tenien, li queien bé. Sempre educats, sempre esperant-se, bons minyons, en comptes d'esmunyir-se-li per entremig de les cames quan els en portava un plat ple. I sabien compartir, oi tant, no feia falta dividir-ho en tres parts, quasi es feien cortesies. Eren gats de carrer distingits.

Feia tres dies que xiulava per cridar-los, aviam què. Com jo, tenia el mateix problema. Els seus noms eren les olors de pollastre, de peix i de bou. I des de feia un temps, per molt que els parés bona taula, havia perdut els seus tres convidats. No és pas que ens preocupéssim, segurament havien trobat alguna cosa millor, un millor llit i una millor cuinera.

Llavors van anar passant els dies, dies sense gats, nits sense gats.

Vaig anar a veure el vell del far. No surto gaire de casa, jo, no m'agrada. No em demanis per què, és així. Però sí que sortia per anar a veure el vell del far, perquè era un amic, que en tinc pocs, encara que només siguin d'aquesta mena, amics de veritat. No faig diferències de nivell com fan alguns, amic/conegut/company/col·lega/confrare/soci i jo què sé què més. Paraules velles que igualment ja han desaparegut, ara diem amic a tothom, sobretot a aquells amb qui no xerrem mai. El vell del far era un amic com els d'abans, i l'anava a veure perquè, si no, no hi havia pas perill que me'l trobés: ell sí que no deixava mai la seva llumeneta.

Pel camí que travessa per arribar fins a la costa, em recordo d'haver sentit la veïna que cridava «Mixo». Una veu que topava amb el vent com si tingués la mínima possibilitat de guanyar. Em sembla que en Mixo era un panxacontent, dels que es van engreixant al costat del foc i miren per sobre l'espatlla tothom que se li acosta. Un sedentari, un gat permanent. Era un misteri com l'havia

pogut arribar a perdre, quan amb prou feines es movia del plat a la butaca i de la butaca a la sorra. Però m'havia fet impressió sentir-la com el cridava, com si hi hagués una cosa que grinyola, una cosa que no acaba de girar rodona, sense que puguis acabar d'entendre ben bé el què, esclar, perquè no hi havia res a entendre. Era l'absència, el que xocava, i el buit és una cosa que no es pot agafar amb la mà.

De gats, anant cap al far, me'n vaig trobar tants que els podria comptar amb els dits de només una mà. Cap, vaja. I això que m'hi fixava, mentre sentia darrere meu la veïna que encara cridava; fins i tot vaig mirar que no n'hi hagués de morts, no fos cas. No vaig trobar res, i vaig trigar una bogeria a arribar.

En deixar l'impermeable al penjador em sentia tot trasbalsat, una mica anguniós. L'illa sense gats era tan estrany com la xafardera que ja no té res a dir o el mar sense escuma. Sí, més aviat això, perquè la xafardera ja l'havia vist amb anginges, però el mar sense escuma al capdamunt de les onades, això sí que no és natural.

Vaig demanar al vell com s'ho feia un gat per desaparèixer.

Pregunta estúpida, esclar, perquè la resposta va saltar com un tap d'ampolla:

—Corrent molt de pressa.

—De veritat?

—Tu mira un gat com corre, ja veuràs com de seguida desapareix.

—Però si els gats desapareguessin de veritat, on anirien?

—És una illa, això, on vols que vagin? Que te'ls imagines a cavall d'un peix volador per anar fins al continent?

Em vaig encongir d'espatlles i vaig remenar les cartes. No hi havia res a pelar, amb en Thomas. No en sabia pas més que jo, res més que no fos l'evidència: els gats no desapareixen, tresquen cap a una altra banda, i aquí tampoc podien anar gaire lluny, no els havia agradat mai fer una banyota d'aigua salada, i segur que és per això que pul·lulaven tant.

Amb el vell sovint jugàvem a cartes: això de tenir alguna cosa a les mans ens feia garlar. Em fa l'efecte que feia trampes a l'inrevés. Ho feia expressament, de perdre, perquè així el tornés a venir a veure.

No tenia gat, el nostre guardià del far. No és pas que no li agradessin, tant li fotien, i punt. No se'n volia cuidar, però ja li semblava bé que hi fossin. No en veia quasi mai ni mig bigoti, però sabia que eren per allà, com les estrelles al cel. Feien la seva vida en un lloc o altre, i això a ell li donava dret de fer la seva.

A l'illa tots vivíem així, fèiem les nostres cosetes sense atrafegar-nos gaire, tampoc. Sovint el temps era horrorós, per tant tampoc podíem fer gran cosa.

Ens donàvem un cop de mà, cadascú a la seva manera, i alguns amb grapes en comptes de mans. I si ens agafava per no tenir ganes de veure ningú, ens quedàvem al nostre cau i els altres ens deixaven tranquils!

Ens cuidàvem de la mainada i vigilàvem els xais —uns bolics de llana ben cepats, una raça que no més existeix a ca nostra.

Cultivàvem els nostres bocins de terra i teníem alguns artesans per a la fusta, les cordes, els vaixelles, les cases, en fi, tot això, vaja.

Ja ens en sortíem. I encara ara ens en sortim. Fins i tot acollíem artistes: dos pintors i un poeta-músic a estones. Un home de gats, aquest, també. El gat sempre ha estat l'animal dels escriptors.

El que no teníem ens venia del continent a canvi de la nostra llana, del peix, de la cervesa i de les randes que fan les dones. Mans de fada, tenen les nostres dones.

Hi havia el mar i les tempestes que marcaven el ritme de les estacions, el vent que se't posa a dins el cos, que et fa recordar que el món exterior existeix —és important, això de notar que el món exterior existeix—, i els nostres gats que roncaven com el mar i el vent. Eren els tres instruments de música de l'illa.

Aquell vespre vaig sortir del far enmig del silenci del mar. Fins i tot el vent s'havia rendit. Hi havia calma i trobava a faltar els marrameus estrafolaris que fan quan es barallen. Una mena de crit que ressona sense que s'aturin a agafar aire, i que

modulen com un violí que grinyola, en fi, una cosa terrible. Sempre se'n sentia algun, a la serena.

M'havia esperat, em sembla, que durant la nit apareixerien damunt dels teulats de pissarra, gats diürns inclosos, tots convertits al somnambulisme. Feia estrany, de no veure la seva petita silueta travessant el carrer davant de casa, amb les potes lleugerament flexionades i la cua arran de terra. O els ulls brillants com bales de vidre, quan es giren de sobte. Una sensació de buit. De mort, també, una mica, tot s'ha de dir.

Vaig tornar a casa i el llit era fred.

Els dies següents només xerràvem d'això: els gats havien desaparegut.

Els hauries d'haver sentit a tots, cadascú aventurant explicacions: una epidèmia, un regne secret, extraterrestres. Fins i tot parlaven de gent que havia vingut del continent per endur-se'ls. Era una ximpleria, però aquesta història sí que me la creia. Sobretot perquè venia de la boca del petit Gaël. No n'ha sabut mai, de dir mentides, aquest nano, i

no és pas que no ho hagi provat, fins al punt que esperàvem que un dia n'aprendria per guardar-se les natges de les surres de la seva mare. Però era inevitable: des que era menut, només de deixar anar una nyepa ja reia per sota el nas com un porquet.

En fi, en Gaël deia que els havia vist un vespre, uns homes vestits amb cautxú, arplegant els gats pel coll amb unes perxes llargues acabades en una mena d'abraçadora que els estrenyia tant que ja no podien ni miolar, els pobres animals. Llavors, els deixaven anar dins d'unes gàbies, així mateix, intentant no fer soroll. Venien del continent i havien desembarcat al nord de l'illa, sota els raigs del far i remant des d'un altre vaixell, que s'estava allà, apartat, per passar desapercebut. En Gaël els havia vist i els havia seguit amagant-se darrere les parets de pedra seca.

Tots escoltàvem la història que en Gaël ens va amollar d'una tirada, com si tingués por que el talléssim, amb tot de detalls que no li havíem demanat. Estàvem a l'aguait a cada frase, aviam si el nas li començava a roncar, i quan per fi va callar per reprendre alè, ens vam mirar els uns als altres amb

cara de tòtils perquè no havíem sentit res. Fins i tot la mare semblava preguntar-se si no era que el seu carai de fill se li havia espatllat. Llavors el va voler posar a prova, aviam què. Ens en vam adonar tots menys el marrec, que no s'ho va veure a venir.

—I què hi feies tu, si es pot saber, a aquella hora per la costa del nord? No havies pas fet campana per anar al darrere de la Juliette, per casualitat?

—No, mama, t'ho juro, havia anat a veure si hi havia orelles de mar, per caçar-ne.

I no va fallar! Per molt que intentés aguantar-se, el nas li va fer un soroll de porquet i es va protegir el cap per evitar els mastegots de la mare. Només que aquesta vegada no n'hi va caure cap. No havia ni aixecat la mà: rumiava com nosaltres per què ens havien pres els gats.